

Српски
Атлетски
Савез

STRUČNO USAVRŠAVANJE ATLETSKIH SUDIJA

Pravila za atletska takmičenja
Tehnička pravila - opšte odredbe

UVOD

- Današnjom temom počinjemo sa nizom predavanja vezanih za atletska pravila.
- Predavanja su koncipirana tako da obuhvate jedno ili više poglavlja Pravila.
- Svako poglavlje će biti obrađivano hronoliški, onim redom kojim su članovi tog poglavlja navedeni u Pravilima.
- Ove prezentacije će analizirati sve bitne članove pojedinačno i treba da vam posluže kao objašnjenje i tumačenje članova Pravila.

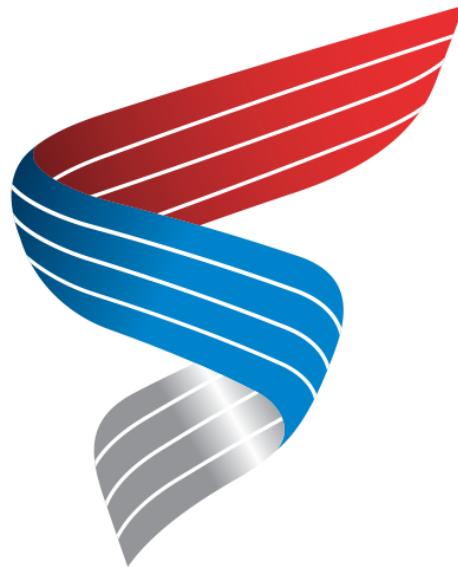
NAMENA PREZENTACIJA

- Ove prezentacije su namenjene za sva tri nivoa osposobljavanja ali sa drugačijim ciljem.
- Za I nivo (belu licencu) ove prezentacije su osnovni materijal i treba da posluže kao vodič kroz Pravila. Za spremanje ispita neophodno je znanje koje se dobija ovim prezentacijama. Svakako je obavezno čitanje Pravila.
- Za II i III nivo osposobljavanja ove prezentacije predstavljaju samo podsetnik na bitne aspekte Pravila. Za ove nivoe usavršavanja osnovni materijal su Pravila. Za spremanje ispita nije dovoljno poznavanje informacija datim u ovim prezentacijama već dobro poznavanje Pravila kao i njihova adekvatna primena na određene situacije.

OZNAKE NA PREZENTACIJAMA

Kako bi vam bilo lakše u ovim prezentacijama naićiće na sledeće oznake:

- Označava da je informacija ili slajd namenjen za II i III nivo usavršavanja.
- Označava da je informacija ili slajd namenjen samo za III nivo usavršavanja.
- Označava da na ovu informaciju ili slajd treba posebno обратити pažnju.
- Označava zanimljivosti i informacije koje nisu neophodne za polaganje ispita ni za jedan nivo usavršavanja

Српски Атлетски Савез

Pravila za atletka takmičenja

- Opšte odredbe
- Službena lica
- Svetski rekordi

OPŠTE ODREDBE (čl. PT 1-2)

Čl. PT 1 - Dozvola za organizaciju takmičenja

- Ovim članom se definišu dozvole za održavanje takmičenja koje izdaje Svetska Atletika, Regionalna asocijacija ili Nacionalna Federacija.
- Ovaj član se isključivo odnosi na organizovanje međunarodnih takmičenja.

Čl. PT 2 - Propozicije za organizaciju međunarodnih takmičenja

- Ovim članom se definišu dodatni uslovi za organizaciju takmičenja
- Ovi dodatni uslovi ne smeju biti kontradiktorni Prvilima niti dati takmičarima veća prava nego što to Pravila propisuju.
- Ovi uslovi se nazivaju **Propozicije !!!**

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 3 - Međunarodna službena lica**
  - Organizacioni delegat
  - Tehnički delegat
  - Medicinski delegat
  - Delegat za doping kontrolu
  - Međunarodna tehnička službena lica (ITO)
  - Međunarodne sudije za takmičarsko hodanje (IRWJ)
  - Međunarodni merilac staze
  - Međunarodni starter
  - Međunarodni sudija za foto-finiš
  - Vrhovna sudska komisija
- Broj i angažovanje lica određuje nadležna atletska organizacija u zavisnosti od nivoa takmičenja

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 4 - Organizacioni delegat (pogledati u Pravilima)**
- **ČL PT 5 - Tehnički delegat (TD)**
  - Dužnost TD je da se postara da se na takmičenju primenjuju sva važeća Pravila, Propozicije i druge odredbe organizatora vezane za takmičenje.
  - TD daje predlog satnice takmičenja, norme za učešće, odobrava listu sprava, nadgleda tehničke pripreme, kontroliše, prihvata i odbija prijave za takmičenje, zadužen je za žrebanje i određivanje grupa, vodi tehnički sastanak...
- **VAŽNO:** TD (u saradnji sa drugim službenim licima) odlučuje o svim situacijama koje se dese pre ili tokom takmičenja, a koje nisu navedene u Pravilima.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 6 - Medicinski delegat**
  - Donosi posledju odluku o svim medicinskim pitanjima
  - Kontroliše medicinske prostorije, organizuje preglede i pružanje pomoći takmičarima tokom takmičenja ali i tokom zagrevanja i na mestu gde su oni smešteni.
- **VAŽNO:** Ima pravo da donese odluku da takmičar ne nastupi ili da se odmah povuče sa takmičenja ukoliko to smatra neophodnim. Takođe izdaje lekarske potvrde o nemogućnosti nastupanja.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 7 - Delegati za doping kontrolu**
  - Oni se staraju da se na takmičenju obezbede svi neophodni uslovi za vršenje doping kontrole.
  - Oni donose odluku po svim pitanjima vezanim za doping kontrolu
- Na linku u nastavku možete videti video koji objašnjava proces doping kontrole (uzimanje uzorka na takmičenju):
https://www.youtube.com/watch?time_continue=8&v=zCOsX1CJVps
- **EVROPSKA ATLETIKA:** <https://www.irunclean.org/>
Ovaj link je deo projekta Evropske atletike. Ukoliko želite možete odraditi kurs vezan za doping kontrolu. Kurs je kratak i traje 15-20 min. Po završetku dobijate sertifikat I RUN CLEAN.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 8 - Međunarodna tehnička službena lica (ITO)**
  - ITO ima zadatak da se postara da se takmičenje u potpunosti odvija po Pravilima za takmičenje i drugim odredbama.
  - Blisko sarađuje sa Tehničkim delegatima.
  - Kada je moguće za svaku disciplinu se određuje bar jedan ITO.
  - ITO će imati ulogu Glavnog sudije na svim disciplinama koje su mu dodeljene.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 9 - Međunarodne sudije za takmičarsko hodanje (IRWJ)**
  - Kao i ITO i međunarodne sudije za hodanje se imenuju za sva međunarodna takmičenja i u funkciji su sudija za hodanje i Šefa sudije za hodanje.
- **Čl. PT 10 - Međunarodni merilac staze**
  - On meri i potvrđuje da staza kojom se trči odgovara svim Pravilima i propisima za dato takmičenje.
  - On je prisutan tokom trke i potvrđuje da su takmičari trčali obeleženom stazom.
  - Za međunarodna takmičenja merilac mora biti „A“ ili „B“ ranga. (rang „C“ za nacionalna takmičenja)

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 11 - Međunarodni starteri i međunarodne sudije za foto-finiš**
  - Međunarodni starter daje start i nadgleda rad falš-start sistema.
  - Međunarodni starter, kada je imenovan, ima potpunu kontrolu nad procedurom starta ali ni tada nema moć da promeni odluku Glavnog sudije za start ili Glavnog sudije za trčanja. (na međunarodnom takmičenju su to ITO-i)
  - Međunarodni sudija za foto-finiš nadgleda i donosi odluku po pitanju foto-finiš sistema. On ima ulogu Šefa sudije za foto-finiš.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 12 - Vrhovna sudijska komisija (VSK)**
  - VSK po pravilu čini 3,5 ili 7 članova.
  - Moguće je odrediti i sekretara komisije koji nije njen član.
  - Ako je žalba vezana za discipline hodanja, bar jedan član komisije treba da bude sudija za hodanje
  - Ukoliko se radi o sukobu interesa član komisije mora da istupi iz komisije. (iz tog razloga se uvek odrećuju i rezervni članovi)
  - **VSK REŠAVA SVE ŽALBE NA TAKMIČENJU. ODLUKA VSK JE KONAČNA!!!**

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 13 - Službena lica na takmičenju**
  - RUKOVODSTVO TAKMIČENJA
  - SLUŽBENA LICA
  - OSTALA LICA
- U ovom članu su navedena službena lica koja su najčešće neophodna na takmičenju. U skladu sa Pravilima nacionalnih federacija koje organizuju međunarodna takmičenja organizator može prilagoditi listu službenih lica.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

● RUKOVODSTVO TAKMIČENJA

- Direktor takmičenja
- Rukovodilac takmičenja + pomoćnici
- Tehnički rukovodilac + pomoćnici
- Rukovodilac prezentacije događaja

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

SLUŽBENA LICA

- Gl. sudija u prijemnom centru
- Gl. sudija za discipline trčanja
- Gl. sudija za tehničke discipline
- Gl. sudija za višeboj
- Gl. sudija za discipline van stadiona
- Gl. sudija za video
- Šef sudija za discipline trčanja + sudije
- Šef sudija za svaku tehničku disciplinu + sudije
- Šef sudija za hodanje + 5-8 sudija za hodanje
- Šef sudija na stazi + sudije na stazi
- Šef meritaca vremena + merioci vremena
- Šef sudija za foto-finiš
- Šef sudija za merenje transponderom
- Koordinator starta sa starterima i pomoćnicima starta
- Šef brojač krugova i brojači krugova
- Sekretar takmičenja
- Rukovodilac TIC-a
- Šef nadzornika terena + nadzornici terena
- Merilac brzine vetra
- Šef sudija za elektronsko merenje daljine
- Šef sudija u prijemnom centru + sudije u prijemnom centru
- Komesar za oglašavanje

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **OSTALA LICA**

- Spikeri
- Statističari
- Lekari
- Pratioci atletičara
- Predstavnici medija
- Druga službena lica

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 13 - Službena lica na takmičenju**
  - Glavne sudije i Šefovi sudija treba da nose jasno vidljive oznake (odeća, trake i slično)
  - Broj službenih lica mora biti dovoljan da se takmičenje održi neometano, efikasno i korektno ali na terenu NE SME da bude suviše veliki broj lica.
  - Uvek treba voditi računa da se ispoštuje **CLEAN INFILD** princip. (princip čistog borilišta)

 VAŽNO: borilište je opasno mesto i često može doći do povreda bilo kojih lica (nekada i fatalnih). Uvek vodite računa o sopstvenoj i bezbednosti drugih učenika. Bezbednost je na prvom mestu makar i na uštrb pravila.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

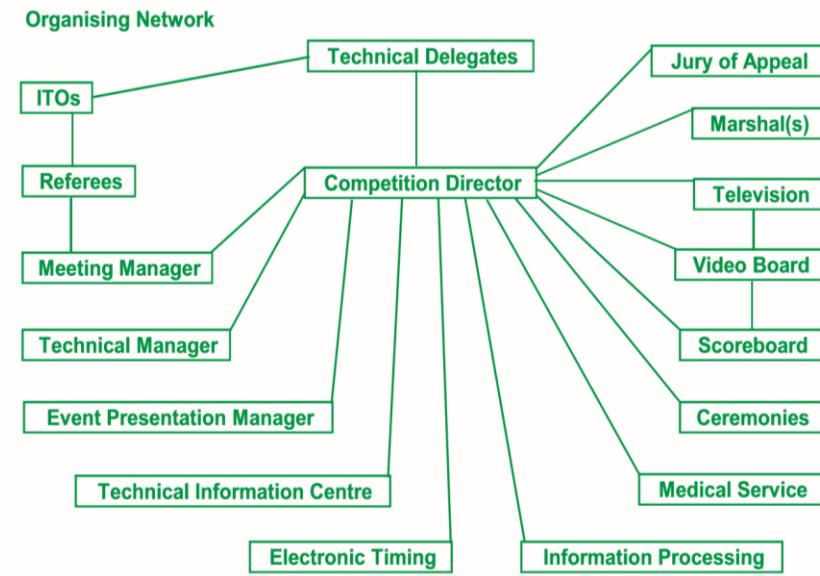
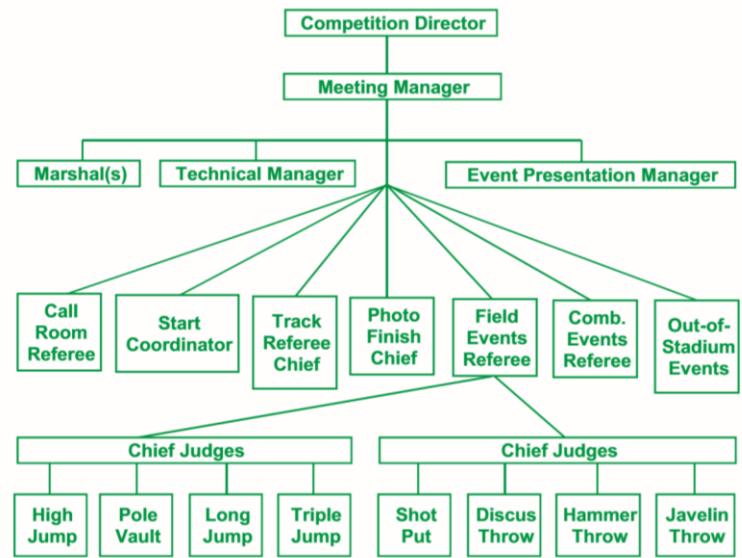
- PRINCIP ČISTOG BORILIŠTA

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 14 - Direktor takmičenja**
  - Planira tehničku organizaciju i omogućava da se takmičenje održi po predviđenom planu. On je u kontaktu sa svim rukovodiocima i ključnim službenim licima.

ŠEME KOMUNIKACIJA (predlog)

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 15 - Rukovodilac takmičenja**
  - Odgovoran je za regularno odvijanje takmičenja.
  - Odgovoran je za sva službena lica i ima ovlašćenje da sa funkcije ukloni bilo koje službeno lice.
  - Stara se da pristup borilištu imaju samo ovlašćena lica. (u saradnji sa nadzornicima terena)
  - Bitno je da ima dobru komunikaciju sa svim Glavnim sudijama i Šefovima sudija.

 VAŽNO: Po završetku discipline sva službena lica (posebno sudije) moraju što pre da napuste borilište

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 16 - Tehnički rukovodilac**
  - Obezbeđuje da sva borilišta i sprave budu spremni za takmičenje
  - Odgovoran za postavljanje i uklanjanje opreme
  - Odgovoran za proveru i obeležavanje ličnih sprava koje se koriste na takmičenju
  - Odgovara Direktoru i rukovodiocu takmičenja
  - Glavne sudije i Šefovi sudija mogu doneti odluku koja se odnosi na izged ili (ne)opremljenost borilišta i za rešavanje problema neophodna je efikasna i brza komunikacija sa Tehničkim rukovodiocem

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 17 - Rukovodilac prezentacije događaja**
  - Bavi se prezentovanjem celog takmičenja.
  - U prezentaciju događaja spada: najave disciplina, predstavljanje takmičara, rad spikera, rad semafora i info ekrana...
  - Suština prezentacije događaja da se publici daju sve neophodne informacije na atraktivan način.
  - Rukovodilac prezentacije događaja ima zadatak da isplanira i realizuje celu produkciju jednog događaja.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.1 - Glavne sudije

- Jedan ili više njih se po potrebi imenuju za prijemni centar, discipline trčanja na stadionu, tehničke discipline, discipline višeboja i discipline trčanja van stadiona.
  - Dodatno se po potrebi mogu imenovati Glavni sudija za video i Glavni sudija za start.
-
- Glavni sudija za start radi samostalno i ne mora da izveštava Glavnog sudiju za trčanja o svom radu.
  - Kada se za discipline trčanja imenuje samo jedan Glavni sudija preporučuje se da bar za trke iz niskog starta nadgleda proceduru starta.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.1 - Glavne sudije

- Glavne sudije treba da osiguraju poštovanje Pravila i Propozicija
- Odlučuje o svim protestima i prigovorima.
- Odlučuje po svim pitanjima tokom takmičenja. (pod ovim se smatra i teren za zagrevanje, prijemni centar, samo borilište i sva dešavanja posle takmičenja, a sve do ceremonije proglašenja za datu disciplinu)
- Rešava i ona pitanja koja nisu jasno definisana ovim Pravilima i po potrebi odluku donosi zajedno sa Tehničkim delegatom

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.2 - Glavne sudije

- Glavni sudija ne vrši funkciju sudije ali na osnovu svojih zapažanja može da promeni odluku bilo kog sudije
- Glavni sudija može da diskvalificuje takmičara i bez prethodnog izveštaja drugog sudije.

● **НАПОМЕНА:** Kada se tumači ingerencija Glavnog sudije po pitanju ceremonije proglašenja treba uzeti u obzir i druga pitanja vezana za samo održavanje ceremonije. Ukoliko je ceremonija na drugom mestu nego takmičenje nekada je potrebno odrediti dodatnog Glavnog sudiju koji će ispratiti dešavanja do ceremonije proglašenja.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.3 - Glavne sudije

- Glavni sudija za trčanja je nadležan da odredi plasman takmičara kada sudije ne mogu da donešu konačnu odluku.
- Glavni sudija za trčanja NEMA nadležnost nad odlukama Šefa sudije za hodanje !!!
- Glavni sudija za trčanja donosi sve odluke vezane za start.
- Glavni sudija za višeboje odgovoran je za sve pojedinačne discipline unutar višeboja.

● **NAPOMENA:** U slučaju kada je imenovan Glavni sudija za start on preuzima svu nadležnost o proceduri starta bez obzira na Glavnog sudiju za trčanja i Glavnog sudiju za višeboj.

● **NAPOMENA:** Kada se koristi fals start sistem, Glavni sudija može da doneše svoju odluku samo u slučaju da sumnja u ispravnost uređaja.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.4 - Главне судије

- Главни судија контролише и верификује све резултате.
- Треба да присуствује мерењу рекордног перформанса.
- ПОТПИСУЈЕ (или на други начин верификује) ЗАПИСНИКЕ СА ДИСЦИПЛИНА.
- Тек након што је Главни судија верификовao резултате, записник се може послати у секретаријат.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.5 - Glavne sudije - diskvalifikacija

- Glavni sudija ima pravo da opomene ili isključi sa takmičenja svakog takmičara ili štafetni tim zbog nesportskog ili nedoličnog ponašanja.
- Za potrebe opomena se koristi **ŽUTI KARTON**, a za isključivanje **CRVENI KARTON** koji se obavezno unose u zapisnik uz član Pravila na osnovu koga je dat karton.
- Za disciplinske prekršaje prvo je nadležan Glavni sudija u prijemnom centru i to od ulaska takmičara na teren za zagrevanje do izlaska na borilište. Nakon toga nadležnost ima Glavni sudija za disciplinu u kojoj se takmičar takmiči.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.5 - Glavne sudije - diskvalifikacija

- Glavni sudija ima pravo da opomene ili isključi sa borilišta i druge osobe ili takmičare koji se ne takmiče u toj disciplini zbog ometanja takmičenja ili pružanja nedozvoljene pomoći takmičarima.
- Glavni sudija može da isključi takmičara ili štafetu direktno, bez izricanja opomene.
- Iako se preporučuje pokazivanje kartona, to nije obavezno i ne umanjuje efekat opomene ili diskvalifikacije.
- Ako je glavni sudija svestan da takmičar ima dodeljen žuti karton, nakon pokazivanja svog žutog kartona mora da usledi pokazivanje crvenog kartona i diskvalifikacija.
- Ukoliko Glavni sudija ne zna za prethodno dati žuti karton, kada se to ustanovi takmičar će biti diskvalifikovan.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

● Čl. PT 18.5 - Главне судије - дисквалификација

- У Правилима је дато 7 тачака по којима треба поступати при давању дисциплinskiх картона

**ОБАВЕЗНО ПОГЛЕДАТИ ЗЕЛЕНI ТЕКСТ У ПРАВИЛИМА ИСПОД ЧЛАНА
18.5 ГДЕ СЕ ОПИСУЈЕ ПРОЦЕДУРА ПОКАЗИВАЊА И БЕЛЕŽЕЊА
КАРТОНА**

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.6 - Главне судије

- Главни судија може да размотри било коју одлуку.
- Главни судија разматра одлуку по примању нових доказа
- Разматранje одлуке и промена одлуке је могућа само онда када се ефекат одлуке још увек може применити.
- Одлука се може применити обично до ceremonије проглашења или до донешења одлуке од стране Врховне судијске комисије.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 18.7 - Glavne sudije

- Ukoliko nastanu okolnosti koje zahtevaju da se ponovo održi deo ili cela disciplina Glavni sudija taj deo ili tu disciplinu može proglašiti nevažećom
- Ponovljena disciplina se održava istog dana ili drugom prilikom o čemu odlučuje Glavni sudija.
- Pri donošenju ovakvih odluka neophodna je zajednička saradnja sa Tehničkim delegatom.
- Pri ponavljanju discipline, na dalje takmičenje nemaju pravo oni atletičari koji nisu završili trku koja je poništена.

Čl. PT 18.8 - Glavne sudije - takmičari sa invaliditetom

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

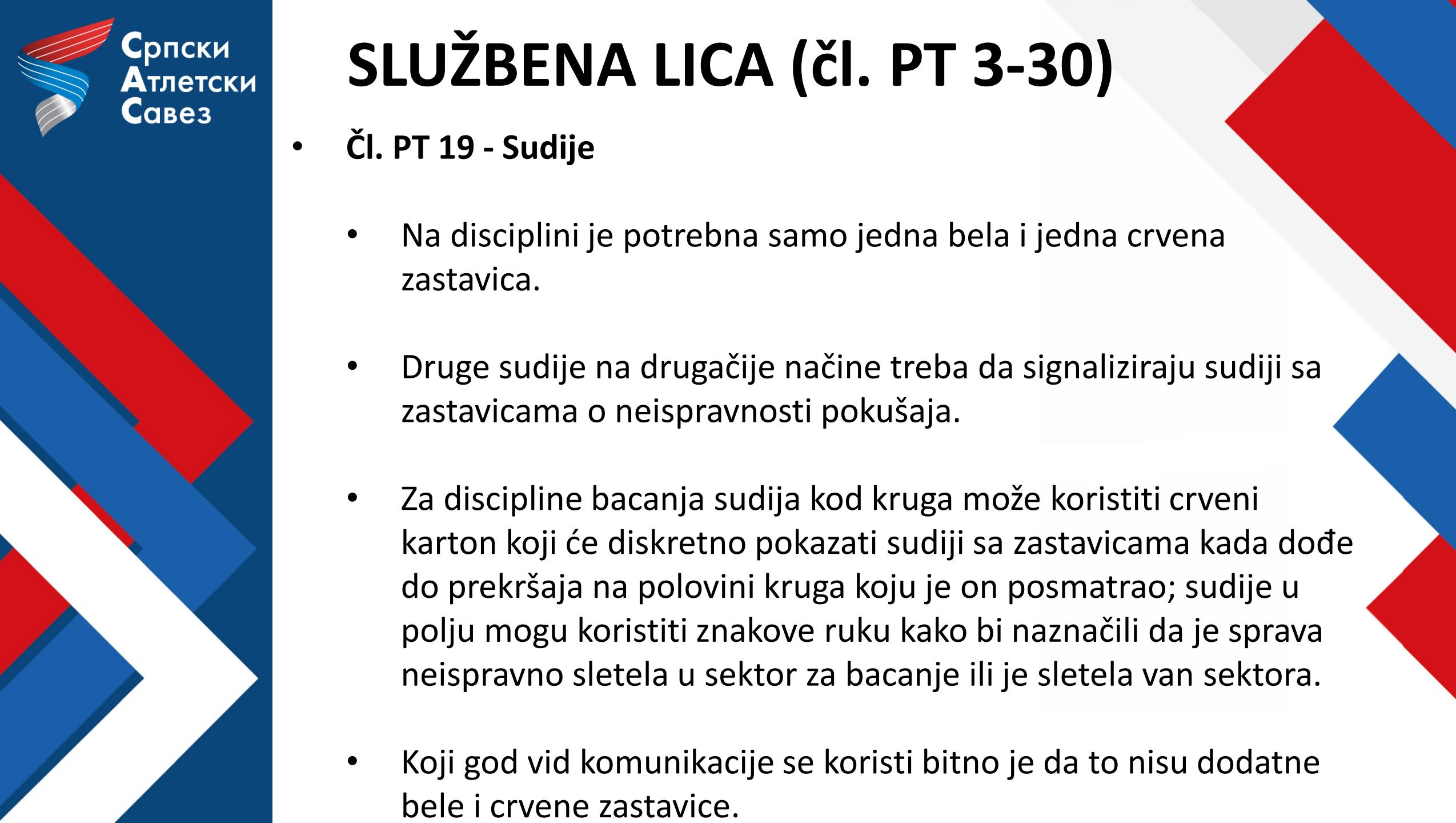
- **Čl. PT 19 - Sudije**

- Šef sudija koordiniše rad sudija na disciplini.
- Sudije mogu da razmotre prvobitnu donetu odluku, ukoliko je neka odluka doneta greškom, pod uslovom da je ta odluka još uvek primenljiva.
- U disciplinama trčanja sudije treba da stoje bar 5 m od ivice staze,a u liniji cilja i one donose odluku o redosledu takmičara.
- U tehničkim disciplinama sudije ocenjuju ispravnost i beleže svaki pokušaj takmičara. Meri se dužina skoka ili hica ili se proverava visina letvice pre svake serije u skoku motkom i skoku uvis.
- Zapisnik na tehničkim disciplinama je poželjno da vode dve osobe, nezavisno jedna od druge.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

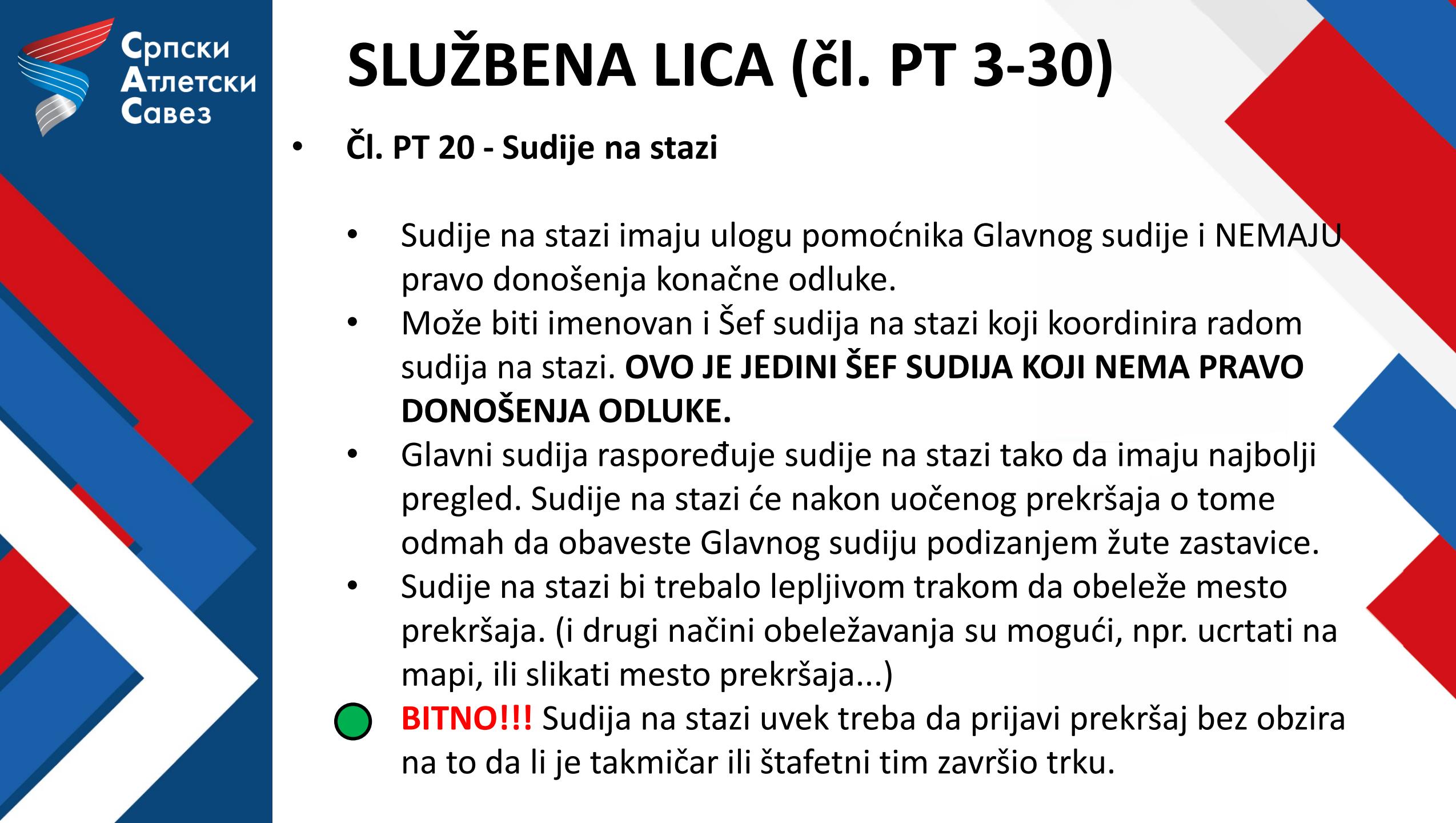
- **Čl. PT 19 - Sudije**

- Da li je pokušaj ispravan ili ne, pokazuje se podizanjem bele odnosno crvene zastavice.
- Kada sudija nije siguran da li je pokušaj neispravan uvek treba presuditi u korist takmičara. Naravno, ovo treba uzeti sa rezervom jer pre donošenja konačne odluke sudija mora da preispita sve dokaze. Ako idalje nije siguran da je pokušaj neispravan dosudiće u korist takmičara.
- Isto tako, ako je sudija nesiguran u ispravnost pokušaja, može sačekati sa podizanjem zastavica, ili podići crvenu zastavicu i zatražiti da se sporni pokušaj izmeri kako bi se kasnije utvrdila ispravnost.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 19 - Sudije**
  - Na disciplini je potrebna samo jedna bela i jedna crvena zastavica.
  - Druge sudije na drugačije načine treba da signaliziraju sudiji sa zastavicama o neispravnosti pokušaja.
  - Za discipline bacanja sudija kod kruga može koristiti crveni karton koji će diskretno pokazati sudiji sa zastavicama kada dođe do prekršaja na polovini kruga koju je on posmatrao; sudije u polju mogu koristiti znakove ruku kako bi naznačili da je sprava neispravno sletela u sektor za bacanje ili je sletela van sektora.
  - Koji god vid komunikacije se koristi bitno je da to nisu dodatne bele i crvene zastavice.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 20 - Sudije na stazi**
  - Sudije na stazi imaju ulogu pomoćnika Glavnog sudije i NEMAJU pravo donošenja konačne odluke.
  - Može biti imenovan i Šef sudija na stazi koji koordinira radom sudija na stazi. **OVO JE JEDINI ŠEF SUDIJA KOJI NEMA PRAVO DONOŠENJA ODLUKE.**
  - Glavni sudija raspoređuje sudije na stazi tako da imaju najbolji pregled. Sudije na stazi će nakon uočenog prekršaja o tome odmah da obaveste Glavnog sudiju podizanjem žute zastavice.
  - Sudije na stazi bi trebalo lepljivom trakom da obeleže mesto prekršaja. (i drugi načini obeležavanja su mogući, npr. ucrtati na mapi, ili slikati mesto prekršaja...)
- **BITNO!!!** Sudija na stazi uvek treba da prijavi prekršaj bez obzira na to da li je takmičar ili štafetni tim završio trku.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

IZVEŠTAJ SUDIJE NA STAZI

(TAKMIČENJE) _____ / (DATUM) ____ / ____ (VРЕМЕ) _____

(MESTO) _____ (STADION) _____

(IME I PREZIME SUDIJE NA STAZI) _____ (IME I PREZIME GLAVNOG SUDIJE) _____

(POZICIJA SUDIJE NA STAZI) _____ (VРЕМЕ) _____

(POTPIΣ SUDIJE NA STAZI) _____ (POTPIΣ GLAVNOG SUDIJE) _____

(DISCIPLINA) _____ (GRUPA) 1 2 3 4 5 6 7 8 (STAZA - zaokružiti)

(IME I PREZIME TAKMIČARA) _____ (TAKMIČARSKI BROJ) _____

(MESTO PREKRŠAJA NA STAZI) _____ (ČLAN PREKRŠAJA) _____

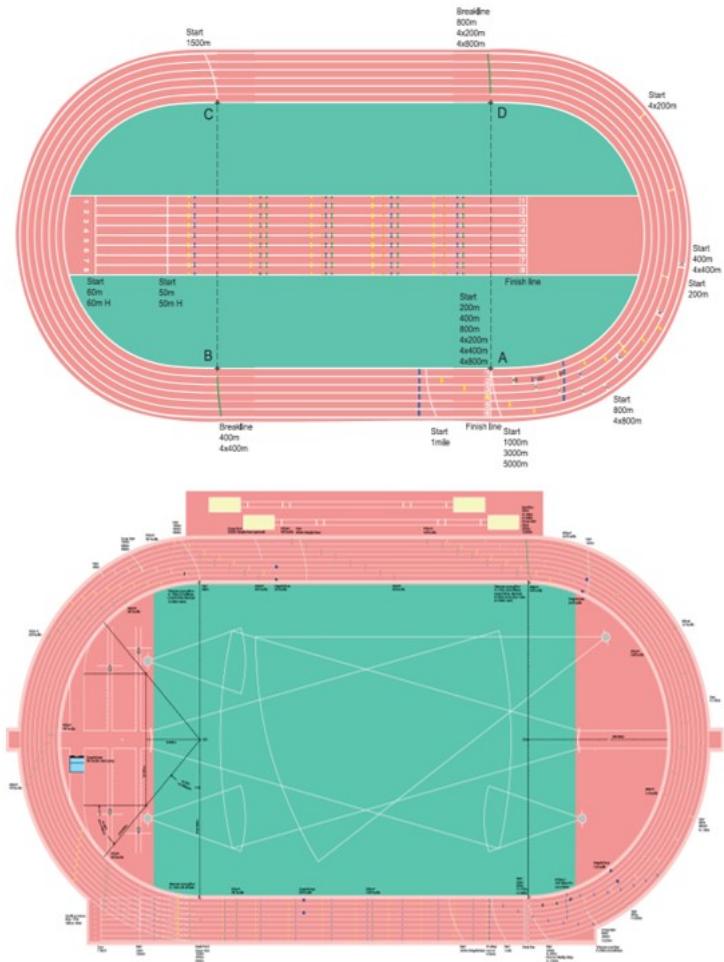
KRATAK OPIS DOGAĐAJA

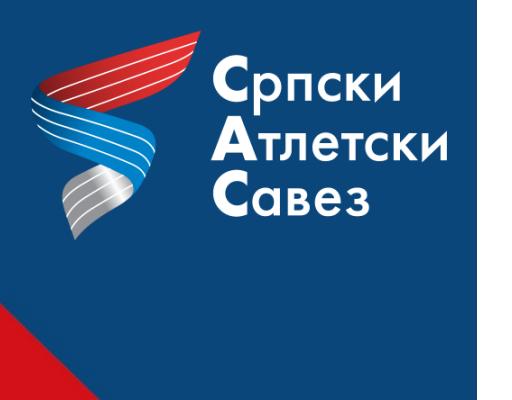
_____

_____

_____

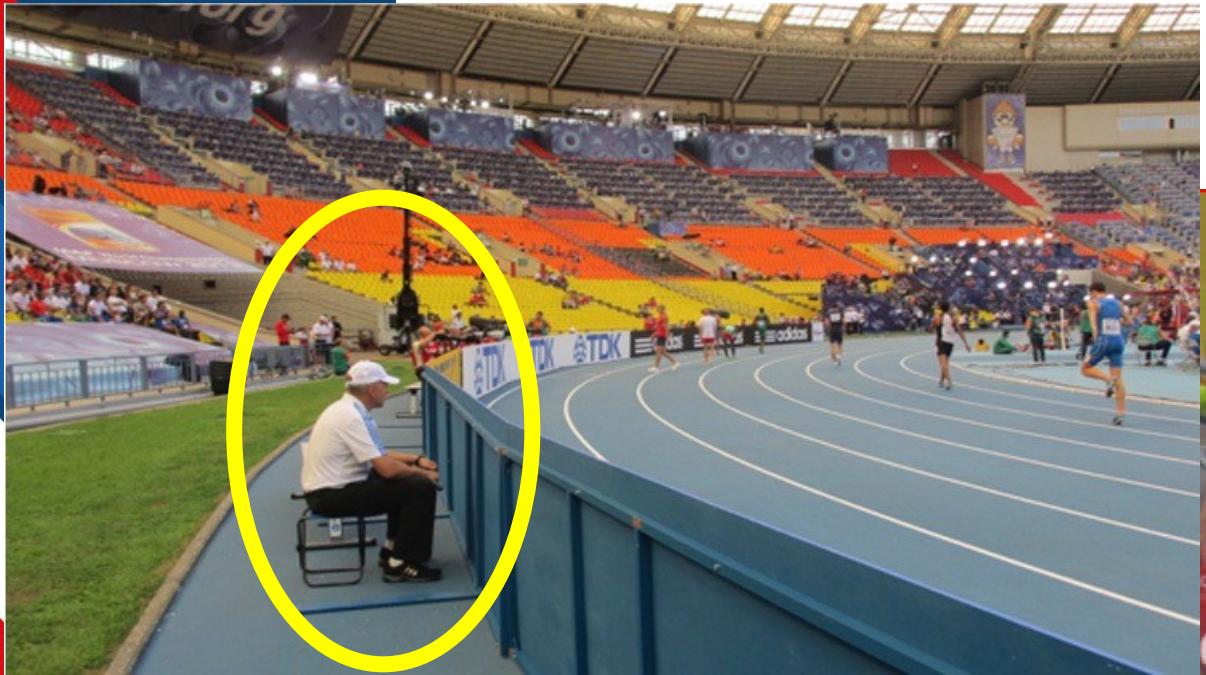
_____

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- Čl. PT 20 - Sudije na stazi

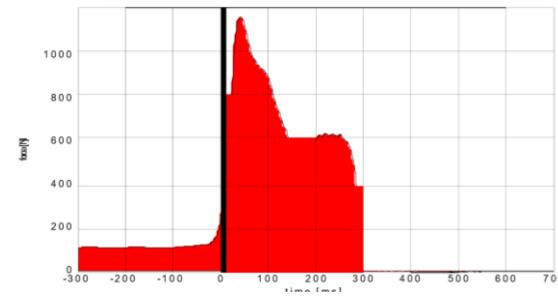
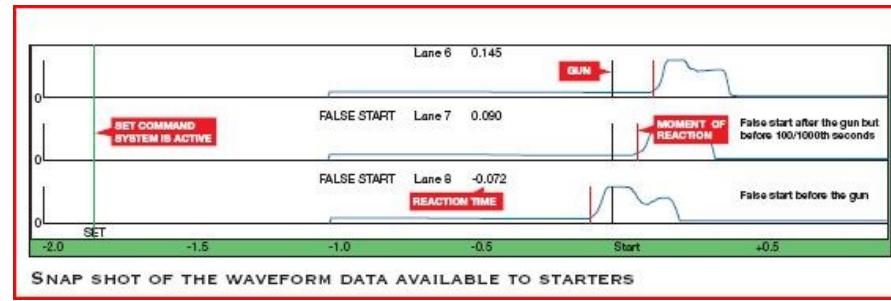

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 21 - Merioci vremena, sudije za foto-finiš i rad sa transponderima**
  - Vreme se može meriti ručno ili elektronski.
  - Kod ručnog merenja vremena bitno je obezbediti dovoljan broj sudija od kojih je jedan imenovan za Šefa merioca vremena
  - Kod elektronskog merenja vremena, sudije imaju ulogu rezervnog aparata.
- **MERILAC UVEK MERI VREME ŠTOPERICOM !!!** Bez obzira da li se koristi foto-finiš ili transponder sistem.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 22 - Koordinator starta, starter i kontrolori starta**
  - Koordinator starta vrši podelu dužnosti. (u zavisnosti od nivoa takmičenja nekada ovo spada u nadležnost TD)
  - Komunicira sa Direktorom takmičenja i obaveštava starterski tim kada je sve spremno za start. (takođe proverava spremnost sudija na cilju kao i spremnost foto-finiš ili transponder sistema)
  - Prikuplja svu neophodnu dokumentaciju kao što su vremena reakcija i grafički prikazi pogrešnog starta.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 22 - Koordinator starta, starter i kontrolori starta**
  - Starter ima primarnu odgovornost da obezbedi korektan i fer start za sve takmičare.
  - Starter se postavlja da tako da ima najbolji pregled svih takmičara.
  - Kako pištolj daje zvučni signal potrebno je da starter stoji tako da je podjednako udaljen od svih takmičara. Ovaj problem može biti rešen upotrebom zvučnika.
  - Zvučnici pomažu i prilikom davanja komandi za start koje svi takmičari moraju da čuju podjednako dobro.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 22 - Koordinator starta, starter i kontrolori starta**
  - Pored startera, kao njegova pomoć, određuju se i kontrolori starta.
  - Svaki kontrolor se postavlja tako da jasno vidi sve takmičare.
  - Bilo da starter ili kontrolor starta uoči nepravilnost tokom procedure starta dužni su da obustave start ali samo starter donosi odluku o diskvalifikaciji takmičara.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 23 - Pomoćnici startera**
  - Staraju se o tome da atletičari nastupaju u odgovarajućim trkama i grupama kao i da li takmičari nose svoje startne brojeve.
  - Oni postavljaju takmičara u odgovarajuću stazu ili poziciju.
  - Kada postavi takmičare iza startne linije (3 m iza) daje znak starteru da su takmičari spremni za start.
  - U trkama štafeta pomoćnici startera moraju da se postaraju da su štafetne palice spremne.
  - Pomoćnici takođe gledaju da li su takmičari u dobroj poziciji „na mesta“ i u slučaju pogrešnog starta prate i primenjuju dogovorenu proceduru.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 24 - Brojači krugova

- Brojači krugova vode evidenciju o pređenim trkama za sve takmičare u disciplinama trčanja dužim od 1500 m (po potrebi i na 1500 m)
- Glavni sudija daje brojačima krugova obrasce u koje upisuju evidenciju krugova ili evidenciju krugova sa prolaznim vremenima.
- Nijedan sudija ne bi trebalo da prati više od 4 takmičara
- **НАПОМЕНА:** U srpskoj terminologiji sudije koje broje krugove, obrazac za vođenje evidencije i semafor za pokazivanje preostalih krugova se zovu isto = **BROJAČI KRUGOVA.**

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- ## ČI. PT 24 - Brojač krugova - OBRAZAC ZA EVIDENCIJU KRUGOVA (primer)

SUDIJA

*NAPOMENA: ukoliko je na trci mesto starta I cilja na istoj liniji, prvi X upisati takmičarima čim startuju, a ukoliko nije na istoj liniji, prvi X upisati kada takmičari prođu kroz ciljnu liniju prvi put

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 24 - Brojači krugova

- Semafor za brojanje krugova стоји на циљу и показује колико ВОДЕЋИ такмиčar има krugova do završetka trke.
- Broj krugova na semaforu se menja tek kada vodeći takmičar uđe u ciljnu ravninu.
- Jedan od brojača krugova (sudija) je zadužen za semafor.
- Za sve ostale takmičare koji su rundovani broj preostalih krugova se pokazuje ručno a ne na semaforu.
- Ulazak svakog takmičara u poslednji krug se objavljuje takmičaru zvučnim signalom - najčešće zvonom

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 25 - Sekretarijat takmičenja i Tehnički informacioni centar (TIC)**
  - Sekretar takmičenja skuplja rezultate (zapisnike) svake discipline i sve druge informacije od strane sudije.
  - U zapisnik je obavezno uneti težinu sprava kao i visinu i razmak prepona i visinu prepreka kao i druge tehničke specifikacije koje su karakteristične za disciplinu.
  - U rezultatima mora biti navedena svaka izrečena opomena i diskvalifikacija. Pored je neophodno navesti i član Pravila na osnovu koga je izrečena mera.
  - Upisivanje člana je bitno jer diskvalifikacija zbog narušavanja disciplinskih odredbi i narušavanja tehničkih odredbi ima drugačije posledice na nastavak takmičenja za atletičara.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 25 - Sekretarijat takmičenja i Tehnički informacioni centar (TIC)**
  - Radi lakše komunikacija uvedene su standardne oznake koje je obavezno pisati u zapisnik.
  - Standardne oznake su na engleskom i koriste se na svim međunarodnim takmičenjima.
  - Na srpskim takmičenjima koriste se izmenjene skraćenice koje odgovaraju srpskoj terminologiji.
- **НАПОМЕНА:** Pravila SAS su pisana na čirilici a na takmičenjima se koristi latinica radi lakšeg vođenja statistike. Tako da vam neke oznake mogu izgledati čudno. Na prezentacijama je data latinična verzija koju vam preporučujem za dalje korišćenje.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

TERMIN	OZNAKA	SRPSKA OZNAKA
NIJE STARTOVAO	DNS	NS
NIJE ZAVRŠIO TRKU/TAKMIČENJE	DNF	NZT
BEZ REZULTATA	NM	BR
DISKVALIFIKACIJA (UZ ČLAN PRAVILA)	DQ	DSK
ISPRAVAN POKUŠAJ (ZA SKOK MOTKOM I SKOK UVIS)	O	O
NEISPRAVAN POKUŠAJ (TEHNIČKE DISIPLINE)	X	X
PROPUŠTEN POKUŠAJ (TEHNIČKE DISIPLINE)	-	-
ODUSTAO OD TAKMIČENJA (TEHNIČKE + VIŠEBOJ)	r	r
KVALIFIKOVAN PO PLASMANU	Q	F
KVALIFIKOVAN PO REZULTATU	q	f
KVALIFIKOVAN PO ODLUCI GLAVNOG SUDIJE	qR	fG
KVALIFIKOVAN PO ODLUCI VSK	qJ	fVSK
SAVIJENO KOLEKONE (DISCIPLINE HODANJA)	>	>
GUBITAK KONTAKTA SA TLOM (DISCIPLINE HODANJA)	~	~
ŽUTI KARTON	YC	ŽK
DRUGI ŽUTI KARTON	YRC	ŽCK
CRVENI KARTON	RC	CK

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 25 - Sekretarijat takmičenja i Tehnički informacioni centar (TIC)

- Upotreba „r“ je jako bitna jer se time razlikuju atletičari koji su odustali od takmičenja od onih koji propuštaju pokušaj.
- Kada takmičar propusti pokušaj on može da nastavi takmičenje na nekom od sledećih pokušaja.
- Ako takmičar odustane od takmičenja gubi pravo na sve naredne pokušaje.
- **ZAŠTO JE OVO BITNO?** Npr. u skoku uvis i skoku motkom broj takmičara koji su ostali u takmičenju određuje vreme za pokušaj takmičara. Takmičar koji propušta pokušaj se računa da je i dalje u takmičenju a onaj koji je odustao od takmičenja se ne računa. Za pravilno određivanje vremena za pokušaj jako je bitno uneti pravilnu oznaku.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 25 - Sekretarijat takmičenja i Tehnički informacioni centar (TIC)**
  - Tehnički informacioni centar služi da obezbedi adekvatnu, brzu i efikasnu komunikaciju između delegacija ekipa koje se takmiče, organizatora, tehničkih delegata i administracije takmičenja.
  - TIC je bitan i za komunikaciju i prosleđivanja informacija između svih službenih lica i rukovodstva takmičenja.
  - Drugo ime za TIC je „sportski info-pult“

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 26 - Nadzornici terena**
  - Nadzornici terena vrše nadzor borilišta i obezbeđuju da su na borilištu samo ona lica koja su neophodna u tom trenutku i koja imaju odgovarajuću akreditaciju.
  - Reguliše ulazak svih lica na teren kao i pozicije svih službenih lica. (npr. foto-reporteri se mogu kretati samo u ograničenom prostoru)
  - Održava CLEAN INFIELD princip
  - Nadzornici terena su u direktnoj vezi sa Rukovodiocem takmičenja

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 27 - Merilac brzine vetra**
  - Merilac je osoba koja utvrđuje brzinu vetra u pravcu trčanja.
  - On beleži izmerene podatke i potpisani obrazac prosleđuje Sekretaru takmičenja ili Glavnom sudiji.
  - Za discipline trčanja često nije neophodno da sudija meri vетар jer se merenje obavlja na daljinu a vrednosti se automatski integrišu u sistem.
  - Bez obzira na način merenja, Glavni sudija je taj koji ima obavezu da proveri da li je vetromer postavljen u skladu sa Pravilima.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 28 - Sudija za elektronsko merenje daljine**
  - Koriste se **EDM** (elektronsko merenje dužine) i **VDM** (video merenje dužine) sistemi.
  - Sudija mora da izvrši proveru sistema serijom probnih merenja pre takmičenja. (najčešće tri daljine koje se mere elektronski i čeličnom pantljikom)
  - Po potrebi probno merenje se može vršiti i tokom i posle takmičenja
  - Specifično, kod VDM sistema (za sada se koristi kod bacanja kugle, skoka udalj i troskoka) Šef sudija mora da ima aktivnu ulogu i da se postara da sudije na terenu ne diraju otisak dok se ne izvrši merenje.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

- **Čl. PT 29 - Sudija u prijemnom centru**
  - Šef sudija u prijemnom centru sa Direktorom takmičenja priprema satnicu ulaska i izlaska iz prijemnog centra i nadgleda kontrolu takmičara u prijemnom centru.
  - Sudije moraju da provere da li takmičari nastupaju u zvaničnoj opremi reprezentacije. (na nacionalnim takmičenjima se gleda klupski dres)
  - Oni proveravaju obuću takmičara, broj i dužinu eksera, takmičarske brojeve, reklamni materijal, torbe takmičara itd.
  - Konfiskuju sve što je zabranjeno za unos i takmičarima se stvari vraćaju putem TIC-a nakon takmičenja.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

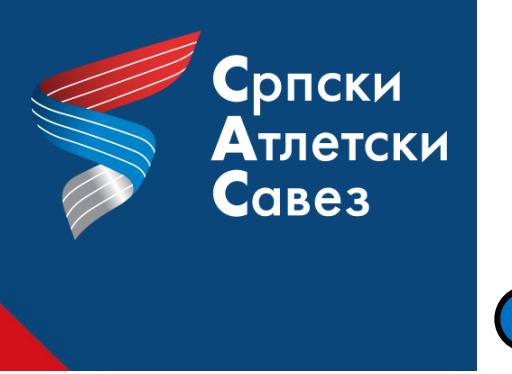

LISTA STVARI KOJE NISU DOZVOLJENE ZA UNOŠENJE NA BORILIŠTE

Sledeće stvari nisu dozvoljene da se unesu na borilište:

- MOBILNI TELEFON
- MUZIČKI PLEJER (MP3, CD-plejer, iPod ili sl.)
- BILO KOJA VRSTA RADIO PRIJEMNIKA I/ILI ODAŠILJAČA (slušalice, pametni satovi i sl.)
- FOTO APARAT ILI KAMERA
- KOMPIJUTERI I SLIČNI UREĐAJI
- OBUĆA SA VIŠE OD 11 EKSERA
- REZERVNI EKSERI VEĆE DUŽINE OD DOZVOLJENE
- DRES I/ILI OPREME REPREZENTACIJE
- LIČNE SPRAVE ILI DELOVE SPRAVA
- TRAKE, KREDE ILI DRUGI MARKERI (osim onih koje obezbedi organizator)
- BILO ŠTA ŠTO SUDIJE IZ PRIJEMNOG CENTRA SMATRAJU NEPRIMERENIM ZA BORILIŠTE

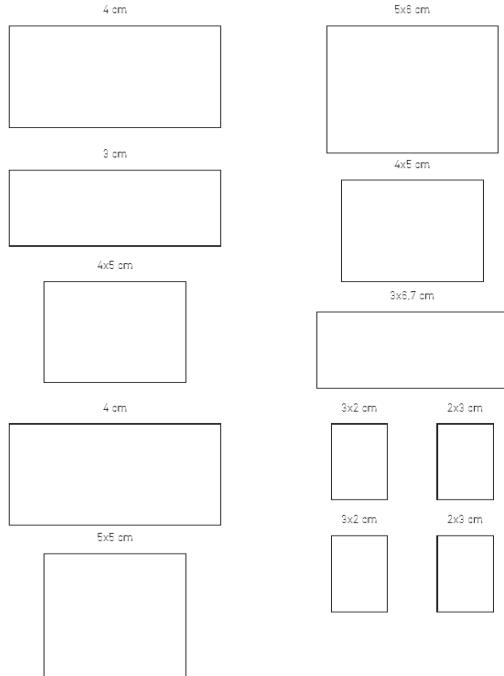
Atletičarima će navedene stvari biti oduzete u Prijemnom centru. Takmičari će svoje stvari moći da preuzmu nakon završetka discipline uz takmičarski broj.

SLUŽBENA LICA (čl. PT 3-30)

Čl. PT 29 - Sudije u prijemnom centru

- Reklamni materijal koji se proverava u prijemnom centru odnosi se na logoe proizvođača opreme i logoe sponzora koji se mogu naći na opremi ili telu takmičara.
- Za to se koriste posebni providni šabloni koji pokazuju maksimalnu veličinu logoa i sličnog reklamnog materijala.
- Pored veličine proverava se i broj reklamnog materijala.
- **Ovo isto važi za tetovaže i slične aplikacije na kosi takmičara.**

Čl. PT 30 - Komesar za oglašavanje

- Kontroliše primenu Pravila za marketing i oglašavanje. Kada je imenovan usko sarađuje sa Glavnim sudijom u prijemnom centru.

● SVETSKI REKORDI (čl. PT 31-36)

- U ovoj prezentaciji biće istaknuta ona pravila i uslovi za priznavanje rekorda koja se koriste kao kriterijumi i za priznavanje rekorda u Srbiji. Odnosno, samo suštinski principi.
- **Čl. PT 31 - Svetski rekordi**
  - Rekord se priznaje samo na regularnom takmičenju (*bona fide*) koje je odobreno bar od nacionalne federacije članice Svetske atletike.
  - Za priznavanje rekorda potrebno je da nastupi najmanje 3 takmičara ili najmanje 2 štafete.
  - Zvanični rekordi Svetske atletike vode se na otvorenom i u dvorani i to samo za SENIORE I STARIJE JUNIORE (U20).
  - Za priznavanje rekorda takmičar mora da ima negativan doping test

● SVETSKI REKORDI (čl. PT 31-36)

- **Čl. PT 31 - Svetski rekordi**
  - Za discipline trčanja pored zapisnika i zvaničnog programa obavezno je dostaviti i foto-finiš sliku i ZERO TEST kako bi se rekord priznao.
  - Za rekord se priznaju rezultati koji su ostvareni u bilo kom krugu takmičenja, u pojedinačnim disciplinama višeboja, u borbi za prvo mesto kod vertikalnih skokova, u disciplini koja je proglašena nevažećom...
  - Da bi rekord bio priznat rezultat ne sme biti postignut u disciplinama u kojima su zajedno nastupali muškarci i žene. Rezultati u takvim disciplinama se jedino mogu voditi zasebno kao rekordi u mešovitim disciplinama.

● SVETSKI REKORDI (čl. PT 31-36)

- **Čl. PT 31 - Svetski rekordi**
  - Svi rezultati moraju da budu postignuti na atestiranom atletskom borilištu ili na sertifikovanoj stazi za trke na putu.
  - Na stadionu u disciplinama trčanja na 200 m i dužim rekord se priznaje samo ako je postignut na stazi koja nije duža od 402.3 m (za dvoranu 201.2 m) uz uslov da start mora biti na samoj stazi a ne van nje.
  - Za rekord u trkačkim disciplinama priznaje se samo vreme koje je mereno potpuno automatskim sistemom, transponder sistemom ili ručno a u skladu sa Pravilima. U Pravilima je navedeno koji tip merenja se priznaje za sve trke.

● SVETSKI REKORDI (čl. PT 31-36)

- **Čl. PT 31 - Svetski rekordi**

- U disciplinama u kojima se meri vетар on ne sme da preђе +2 m/s
- U slučaju višeboja rekord se priznaje ako je srednja vrednost svih merenih vetrova ne veća od +2 m/s
- Moguće je u jednoj disciplini postići i više rekorda
- Za tehničke discipline rezultat mora biti izmeren od strane bar troje sudija u polju.
- Kod bacanja treba proveriti i karakteristike sprave kojom je postignut rezultat i to odmah po bačenom rekordu i najčešće i nakon završetka discipline.

● SVETSKI REKORDI (čl. PT 31-36)

- **Čl. PT 31 - Svetski rekordi**
  - Kod takmičarskog hodanja rekord se priznaje samo ako su sudile međunarodne sudije za hodanje koje moraju da budu iz raličitih zemalja.
  - **REKORDNI ZAPISNIK** - za svaki rekord popunjava se odgovarajući rekordni zapisnik koji između ostalog potpisuju i sudije. Sudije svojim potpisom potvrđuju ispravnost rezultata i primenu Pravila za atletska takmičenja.
  - **Čl PT 32-35** - U ovom članu su pobrojani svi rekordi koje vodi Svetska atletika
  - **Čl PT 36 - Ostali rekordi**
    - Svako nadležno telo može ustanoviti i rekorde prvenstva, mitinga, igara... Za ove rekorde može se ignorisati brzina vetra

Српски Атлетски Савез

Tehnička pravila

- Opšte odredbe

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 1 - Opšte odredbe**

- Sva međunarodna takmičenja pod ingerencijom Svetske Atletike (SA) održavaju se po Pravilima SA.
- Na takmičenjima je moguće izvoditi discipline u drugačijem formatu nego što je propisano ovim Pravilima.
- Svaka izmena i odstupanje od Pravila mora da bude takvo da **NE DAJE** više prava atletičarima nego što je predviđeno ovim Pravilima.
- Za discipline van stadiona sa masovnim učešćem (npr. maraton) moguće je odrediti da se Pravila primenjuju samo na određenu grupu trkača (elitni takmičari ili oni koji se bore za nagradu).
- Pravila SA preporučuju da Nacionalne federacije koriste ova Pravila i da ih prilagode lokalnom sistemu takmičenja.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 2 - Objekti za takmičenje

- Svaka tvrda jednoobrazna podloga koja je u skladu sa priručnikom za atletska borilišta se može koristiti za takmičenja.
- Svetska atletika izdaje sertifikate različitih klasa. Svaka klasa omogućava da se na tom objektu održavaju takmičenja različitih nivoa.
- Discipline koje se održavaju na stadionu mogu se održavati i van stadiona ako se konstruiše privremeno borilište koje takođe mora da bude sertifikovano.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 3 - Starosne kategorije i kategorije polne pripadnosti**
  - Takmičenja se održavaju u sledećim starosnim kategorijama:
    - SENIORI/KE (SEN) - 20 + godina
    - STARIJI JUNIORI/KE (U20) - 19 i 18 godina
    - MLAĐI JUNIORI/KE (U18) - 17 i 16 godine
  - Pored gore pomenutih u programu SAS postoje i sledeće kategorije
    - STRIJI PIONIRI/KE (U16) - 15 i 14 godina
    - MLAĐI PIONIRI/KE (U14) - 13 i 12 godina
    - ATLETSKE ŠKOLE A (U12) - 11 i 10 godina
  - Takmičar ne može nastupiti u mlađoj starosnoj kategoriji.
  - Za svako takmičenje se posebno određuje ko ima pravo nastupa.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 3 - Starosne kategorije i kategorije polne pripadnosti**
  - Takmičenja su po Pravilima podeljena na MUŠKA, ŽENSKA i UNIVERZALNA.
  - Univerzalna takmičenja se ralikuju po tome što muškarci i žene nastupaju zajedno ali se ne razdvajaju po polu u rezultatima već se objavljuje sveobuhvatan plasman.
  - Postoje i MEŠOVITA takmičenja na kojima takođe nastupaju zajedno muškarci i žene ali se njihovi plasmani odvajaju po polu.

UNIVERZALNO ≠ MEŠOVITO

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 3 - Starosne kategorije i kategorije polne pripadnosti

- Osobama koje su rođene i koje su tokom života priznate kao muškarci biće dozvoljen nastup u muškoj kategoriji.
- Osobama koje su rođene i koje su tokom života priznate kao žene biće dozvoljen nastup u ženskoj kategoriji.

- Savet Svetske atletike dodatnim propozicijama reguliše:
  - Pravo nastupa u muškoj konkurenciji osobama koje su promenile pol iz ženskog u muški;
  - Pravo nastupa u ženskoj konkurenciji osobama koje su promenile pol iz muškog u ženski;
  - Pravo nastupa u ženskoj konkurenciji osobama koje su klasifikovane kao žene ali ispoljavaju poremećaj u seksualnom razvoju. (npr. fiziološki viskon nivo testosterona)

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 4.1 - 4.2 - Pravo nastupa**
  - Pravom nastupa se određuje ko i pod kojim uslovima može da nastupi na takmičenju.
  - Organizator ili drugo relevantno telo (npr. Svetska atletika, Evropska Atletika, Srpski atletski savez...) propisuje pravo nastupa.
  - Tehnički delegat je taj koji proverava prijave takmičenja i koji na osnovu donetih propisa prihvata ili odbija prijavu.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 4.3 - Istovremeni nastup

- Ako je takmičar prijavljen na trkačkoj i tehničkoj ili na dve tehničke discipline istovremeno Glavni sudija za svaku seriju tom takmičaru može da dozvoli da nastupi drugim redom od onog navedenog u Startnoj listi.
- Ako se takmičar ne pojavi NAKON ISTEKA VREMENA ZA POKUŠAJ smatraće se da je PROPUSTIO taj pokušaj
- **NAPOMENA:** Izuzev u višeboju, promena redosleda se neće vršiti u poslednjoj seriji takmičenja.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 4.4 - Odustajanje od nastupa

- Takmičar gubi pravo nastupa u svim narednim disciplinama na takmičenju (uključujući sve dane takmičenja) ako:
  - Ako je prijavljen na nekoj disciplini a nije nastupio
  - Ako je prošao u naredni krug takmičenja i u narednom krugu nije nastupio
  - Ako se takmičar ne bori „svim srcem“ (*bona fide*) - ovu odluku donosi Glavni sudija

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 4.4 - Odustajanje od nastupa

- Postoje slučajevi kada takmičar ne nastupi na nekoj disciplini ali mu se dozvoli nastup na sledećim disciplinama:
  - Ukoliko poseduju lekarsko uverenje zvaničnog lekara takmičenja
  - Ukoliko postoji drugi opravdani razlozi (npr. ukoliko je takmičar zakasnio na disciplinu usled problema sa službenim transportom; ako je takmičar zakasnio iz istog razloga koristeći sopstveno vozilo razlog će se smatrati neopravdanim)

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 4.5 - Nepojavljivanje u prijemnom centru**
  - Ukoliko se takmičar ne pojavi u predviđeno vreme u prijemni centar neće mu biti dozvoljen nastup u toj disciplini.
  - U zapisnik onda treba upisati NS - nije startovao
  - Nakon toga se postupa po članu 4.4 - nenastupanje takmičara.
  - I u ovom slučaju se takmičaru može dozvoliti nastup u daljim disciplinama ako je opravdano izostao iz prijemnog centra.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 5.1 - Odeća takmičara**
  - Odeća mora biti čista, napravljena i nošena tako da ne bude provokativna i da ne ometa rad službenih lica.
  - Odeća mora biti od materijala koji ostaje neprovidan čak i kada je mokar.
  - Odeća ne sme da ometa pogled sudija. Pod ovim se podrazumeva i kosa, to jest frizura koja na neki način zaklanja pogled sudijama. (npr kosa koja nastartu pokriva ruku takmičara tako da sudija ne može da proceni da li je ruka takmičara iza linije)

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 5.2 - Obuća takmičara**
  - Takmičar može nastupiti bos ili sa obućom na jednom ili oba stopala.
  - Obuća mora da bude takva da ne daje takmičaru nikakvu prednost u odnosu na druge.
  - Nije dozvoljeno koristiti obuću pravljenu po meri ali je dozvoljeno modifikovano komercijalno dostupnu obuću da odgovara karakteristikama stopala atletičara

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 5.3 - 5.4 - Ekseri na obući takmičara

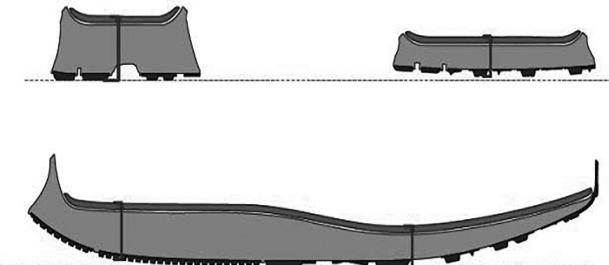
- Đon obuće atletičara mora da bude izrađen tako da omogući upotrebu najviše 11 eksera.
- Broj mesta za eksere može biti veći od 11, ali broj eksera koji se koristi ne sme biti veći od 11.
- Dužina eksera koji izlazi iz đona ne sme da bude veća od 9 mm.
- Izuzetak su SKOK UVIS i BACANJE KOPLJA gde dužina eksera ne sme biti veća od 12 mm.
- Takođe, ekseri moraju biti napravljeni tako da bar polovina eksera može da prođe kroz otvor od 4 mm.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 5.5 - Đon obuće

- Đon može imati brazde, nabore, zupce i slično dok su oni izrađeni od istog ili sličnog materijala kao i sam đon.
- Ovim Pravilima je određena i maksimalna debljina đona.
- Debljina đona se meri kada se obuća ne nosi na sredini pete i na sredini prednjeg dela obuće. Merenje se vrši od površine đona koja dodiruje podlogu do površine unutar obuće na koju prijanja stopalo (uključujući uloške za stopala)

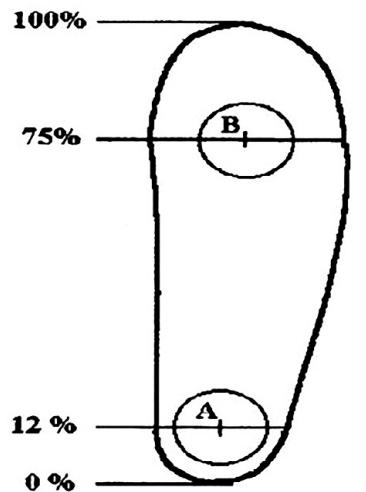

Crvene linije označavaju kako se meri debljina đona.

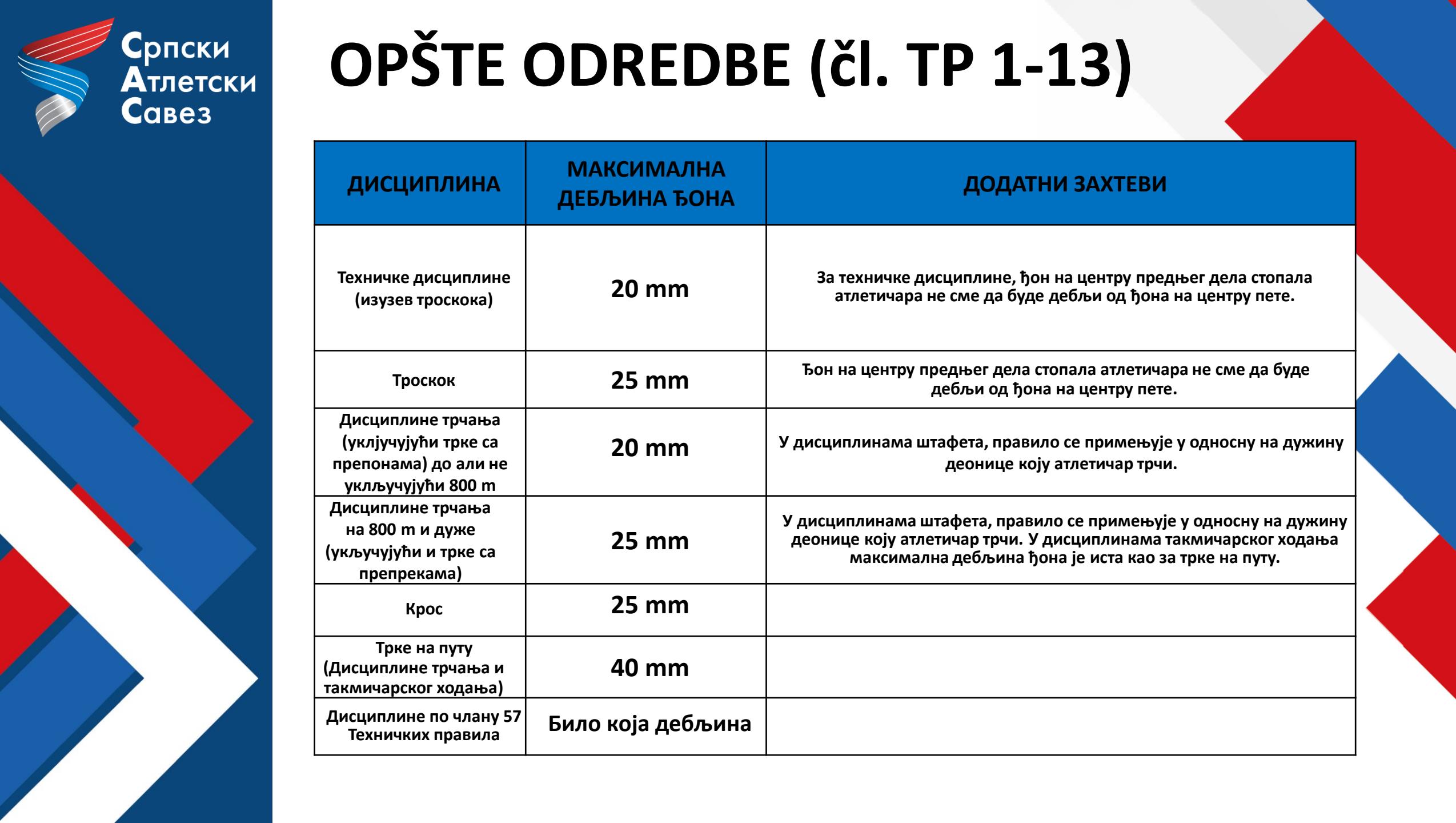
OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 5.5 - Đon obuće

- Debljina đona se meri na 12 % i na 75 % dužine obuće po središnjoj liniji.
- Maksimalna debljina đona data ovim Pravilima se odnosi na unisex obuću veličine 42.
- Ukoliko se radi o obući veličine preko 42 dozvoljena je i veća debljina đona srazmerna veličini obuće

Određivanje tačaka (A i B) u kojima se meri debljina đona.

ОПШТЕ ОДРЕДВЕ (čl. ТР 1-13)

ДИСЦИПЛИНА	МАКСИМАЛНА ДЕБЉИНА ЂОНА	ДОДАТНИ ЗАХТЕВИ
Техничке дисциплине (изузев троскока)	20 mm	За техничке дисциплине, ђон на центру предњег дела стопала атлетичара не сме да буде дебљи од ђона на центру пете.
Троскок	25 mm	Ђон на центру предњег дела стопала атлетичара не сме да буде дебљи од ђона на центру пете.
Дисциплине трчања (укупљачујући трке са препонама) до али не укупљачујући 800 m	20 mm	У дисциплинама штафета, правило се примењује у односу на дужину деонице коју атлетичар трчи.
Дисциплине трчања на 800 m и дуже (укупљачујући и трке са препрекама)	25 mm	У дисциплинама штафета, правило се примењује у односу на дужину деонице коју атлетичар трчи. У дисциплинама такмичарског ходања максимална дебљина ђона је иста као за трке на путу.
Крос	25 mm	
Трке на путу (Дисциплине трчања и такмичарског ходања)	40 mm	
Дисциплине по члану 57 Техничких правила	Било која дебљина	

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 5.6 - Dodaci obući**
  - Svaki dodatak koji povećava debljinu đona ili daje prednost atletičaru nije dozvoljen.
- **Čl. TP 5.7 - 5.11 - Takmičarski brojevi**
  - Svaki takmičar dobija dva istovetna broja koja mora da nosi i na grudima i na leđima izuzev u disciplinama skaknja gde takmičar može nositi samo jedan broj ili na grudima ili na leđima.
  - Takmičarski broj mora biti uvek vidljiv i nosi se uvek preko odeće. (npr. ako takmičar nosi trenerku mora okačiti broj preko trenerke)

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 5.7 - 5.10 - Takmičarski brojevi**
  - Takmičaru bez broja neće biti dozvoljen nastup.
  - Takmičarski broj se nosi kako je dobijen i ne sme se savijati seći ili perforirati.
  - Perforacije može da odradi organizator ali tako da one ne idu preko cifara ili slova. Ove perforacije se rade zbog boljeg protoka vazduha.
  - Kada se koristi foto-finiš sistem organizator može zahtevati nošenje manjih bočnih brojeva. Oni se lepe na bočnu stranu šorca ili butinu. Ovi brojevi se izdaju za svaku trku posebno.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 5.11 - Nepridržavanje odredbi**
  - Ako se takmičar ne pridržava i nepoštuje neku od odredbi člana 5 dobiće uputstvo Glavnog sudije da mora da se pridržava Pravila
  - Ukoliko takmičar ne postupi po uputstvu Glavnog sudije ili nastupi na takmičenju kršeći član 5 biće diskvalifikovan!!!
  - Pre diskvalifikacije očekuje se da sudije prvo upozore takmičara i da od njih traže da poštuju Pravilo. Ali takmičar može biti diskvalifikovan i bez prethodne opomene.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

● Čl. TP 5.12 - Neusaglašenost

- Ukoliko Glavni sudija posumnja da obuća takmičara nije u skladu sa Pravilima on će posle discipline tražiti atletičaru da preda obuću.
- U slučaju da takmičar treba da nastupa u drugim disciplinama Glavni sudija će mu pre svake discipline vratiti obuću i nakon završetka istu ponovo oduzeti.
- Obuća se šalje u Svetsku Atletiku na ispitivanje.
- Ukoliko Glavni sudija utvrди da je konfiskovana obuća već proglašene neregularnom postupić će po članu 5.11.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

● Čl. TP 5.13 - Moratorijum

- Ako nije drugačije naglašeno i odobreno od strane Svetske Atletike obuća ne sme da sadrži više od jedne ploče na đonu bez obzira da li se ona nastavlja celom dužinom đona.
- Moguće je da obuća sadrži i dodatnu ploču ukoliko se ona samo koristi za učvršćivanje eksera.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 6.1 - 6.2 - Pomoć atletičarima**
  - Medicinsko ispitivanje i druge medicinske intervencije se mogu obezbediti na samom borilištu ili na naznačenim mestima van borilišta.
  - Ove intrvencije ni na koji način ne smeju da ometaju regularan tok takmičenja niti da se zbog njih takmičenje odloži.
  - Svaki takmičar koji prima ili daje pomoć biće opomenut a po ponovljenom prekršaju i diskvalifikovan.
  - Takmičar može biti i odmah diskvalifikovan ukoliko prima pomoć iz člana TP 6.3.1.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 6.3 - Nedozvoljena pomoć**
  - Pejsing (vučenje takmičara) - pokušaj da se ubrza kretnja takmičara od strane drugog lica ili tehnologije.
  - Korišćenje ili posedovanje bilo kojih uređaja na borilištu koji mogu da šalju i primaju signal.
  - Nedozvoljeni dodaci obući. (čl. TP 5)
  - Korišćenje bilo kakve mehaničke pomoći.
  - Dobijanje ili traženje saveta ili podršle od službenog lica. (npr. pokazivanje mesta odraza, ili pokazivanje razdaljine između trkača u trci...)
  - Dobijanje fizičke pomoći od strane drugog takmičara u napredovanju u trci. (takmičaru se može fizički pomoći da ustane ako je pao ali mu se ne sme pomoći da načini korak tokom trke)

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 6.4 - Dozvoljena pomoć**
  - Komunikacija između atletičara i trenera koji se ne smeju nalaziti na borilištu.
  - Medicinsko zbrinjavanje i slične intervencije.
  - Lična zaštita iz zdravstvenih razloga.
  - Posedovanje merača pulsa, brzine, daljine, broja koraka i slično ali da se ti uređaji ne koriste za komunikaciju sa drugim licima.
  - Gledanje snimka prethodnog pokušaja ukoliko je snimak ili fotografija načinjena van borilišta.
  - Kape, rukavice, obuća, delovi odeće, koji su obezbeđeni za sve takmičare na službenim stanicama.
  - Primanje pomoći od lica koga je odredio organizator za vršenje te funkcije
  - Semafori koji pokazuje vreme i rezultate tokom discipline.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 7.1 - Diskvalifikacija usled narušavanja Tehničkih pravila**
  - Ukoliko takmičar naruši Tehničke odredbe Pravila njegovi rezultati će se proglašiti nevažećim.
  - Međutim, rezultati ostvareni u prethodnom krugu takmičenja (pre diskvalifikacije) smatraju se regularnim.
  - Takmičar koji je diskvalifikovan zbog narušavanja Tehničkih odredbi na jednoj disciplini ima pravo nastupa u narednim disciplinama.
- **PRIMER:** Ukoliko je takmičar diskvalifikovan zbog nepravilnog prelaska prepona na finalu trke na 400 m njegovi rezultati sa finalne trke su nevažeći. Ali rezultati kvalifikacione trke na 400 m sa preponama su regularni i ovaj takmičar može nastupiti u drugoj disciplini.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 7.2 - 7.4 - Diskvalifikacija usled nesportskog ponašanja.
Disiplinske kazne.**
  - Ako takmičar naruči član TP 18.5 (nesportsko ponašanje) ili član TP 16.5 (ometanje starta) biće diskvalifikovan u toj disciplini.
  - Ako takmičar dobije drugi žuti karton na drugoj disciplini biće diskvalifikovan samo sa te druge discipline.
  - Rezultati postignuti u prethodnim krugovima takmičenja se smatraju regularnim
  - Takmičar diskvalifikovan na ovaj način gubi pravo nastupa u svim narednim disciplinama.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 8.1 - 8.3 - Protesti i žalbe

- Protest na pravo nastupa na takmičenju se podnosi Tehničkom delegatu
- Protest na rezultat i odvijanje discipline podnosi se Glavnom sudiji
- Ako takmičari nisu zadovoljni kako je protest rešen mogu uputiti žalbu Vrhovnoj sudijskoj komisiji

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 8.1 - 8.3 - Protesti i žalbe

- Ako protest ne može da se reši odmah moguće je dozvoliti takmičaru da nastupa „pod žalbom“.
- Nakon takmičenja se rešava protest i ako se reši u korist takmičara rezultati mu se priznaju, u suprotnom njegovi rezultati se poništavaju.
- Protest Glavnom sudiji se može uložiti najkasnije 30 min po objavljivanju rezultata. Organazator je dužan da objavljuje rezultate i da na njima naznači vreme objavljivanja.
- Glavni sudija može da reši protest ako nije u mogućnosti da slučaj prosledi VSK.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 8.1 - 8.3 - Protesti i žalbe

- Takmičar može samostalno da uloži protest ili preko lica koje zastupa njegove interese.
- Takmičar može da podnese protest samo na disciplini na kojoj se takmiči. Tu spadaju i protesti na rezultate drugih grupa iz istog kruga takmičenja.
- Glavni sudija u obzir uzima sve raspoložive dokaze pre donošenja odluke.
- Ako Glavni sudija nije dostupan protest se ulaže preko TIC-a.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 8.4 - Protesti i žalbe - discipline trčanja

- Ako takmičar uloži neposredan protest na pogrešan start može mu biti dozvoljeno da nastupi „pod žalbom“. Ovakav nastup se neće dozvoliti ako se koristi falš-start sistem.
- Prigovor može biti uložen i na grešku startera koji nije vratio pogrešan start. Tada će se takmičari odgovorni za pogrešan start diskvalifikovati a po potrebi se disciplina može proglašiti nevažećom.
- Ako je takmičar pogrešno diskvalifikovan zbog pogrešnog starta njemu se mora omogućiti da trči (makar samostalno) i ako je primenljivo da mu se omogući nastup u naredni krug takmičenja.
- Ukoliko takmičar koji ne završi trku uloži protest, a tokom dela trke koji je trčao je trebao da bude diskvalifikovan, protest se odbacuje.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 8.5 - Protesti i žalbe - Tehničke discipline

- Usmeni protest takmičar može da uloži odmah za dosuđen nepropisan pokušaj a Glavni sudija može tražiti da se i takav pokušaj izmeri za svaki slučaj.
  - Ako se protest uloži u prve tri serije a atletičar bi se spornim pokušajem plasirao u naredne serije može mu se dozvoliti nastup „pod žalbom“.
  - Isti princip se primenjuje i kod vertikalnih skokova ukoliko bi takmičar spornim hicem nastavio takmičenje na narednoj visini.
-
-
- Kako bi se sporni hitac, prvobitno dosuđen kao neispravan, izmerio sudija u polju mora uvek da obeleži mesto otiska.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 8.6 - Protesti i žalbe

- Rezultat koji je tema protesta i rezultati koji su postignuti „pod žalbom“ biće priznati samo ako Glavni sudija ili Vrhovna sudska komisija usvoje protest takmičara.
- U tehničkim disciplinama takmičaru koji je nastavio takmičenja usled natupa „pod žalbom“ drugog takmičara biće priznati svi rezultati bez obzira na ishod protesta.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 8.7 - 8.11 - Žalba Vrhovnoj sudijskoj komisiji

- Žalba se podnosi najkasnije 30 minuta posle odluke Glavnog sudije o uloženom protestu.
- Žalba se uvek podnosi u pisanoj formi i potpisuje je atletičar ili njegov zastupnik.
- Uz žalbu se prilaže i depozit koji se vraća takmičaru samo u slučaju da je žalba usvojena.
- VSK će razmotriti sve dokaze pre donošenja odluke. VSK može promeniti svoju odluku ukoliko dođe u posed novih dokaza.
- Odluka VSK (ili Glavnog sudije kada VSK nije formirana) je konačna i ne postoji mogućnost žalbe višoj instanci uključujući i Sud za sportsku arbitražu.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

PROTEST GLAVNOM SUDIJI NA DISCIPLINI

(ODMAH ILI 30 min OD OBJAVLJIVANJA REZULTATA)

ODLUKA GLAVNOG SUDIJE

U KORIST ATLETIČARA

NA „ŠTETU“ ATLETIČARA

KRAJ ŽALBA NA PROMENU REZULTATA

ŽALBA VSK

ŽALBA VSK

KONAČNA ODLUKA

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 9 - Mešovita takmičenja**

- Za razliku od univerzalnih disciplina na takičenjima na stadionu uobičajeno nije dozvoljen istovremeni nastup muškaraca i žena.
- Međutim postoje slučajevi kada se ovo dozvoljava a da se rezultati vode odvojeno za muškarce i žene.
- Ovakva takmičenja se nazivaju MEŠOVITA.
- Mešovita takmičenja je moguće organizovati kako u trkačkim tako i u tehničkim disciplinama.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 9 - Mešovita takmičenja**
  - Kod disciplina trčanja na stadionu na 5.000 m ili dužim moguće je da muškarci i žene trče zajedno ukoliko nema dovoljnog broja takmičara jednog ili oba pola.
  - Treba imati na umu da ovakvo spajanje u cilju da takmičari jednog pola „vuku“ takmičare drugog pola tokom trke nije dozvoljeno.
  - U zapisnicima i rezultatima uvek treba naznačiti pol takmičara.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 9 - Mešovita takmičenja**
  - U tehničkim disciplinama se istovremeno mogu takmičiti muškarci i žene na jednom ili više borilišta.
  - Uvek se rezultati vode u odvojenim zapisnicima.
  - Pokušaji se izvode tako da skaču ili takmičari jednog pola pa takmičari drugog pola ili naizmenično.
  - Vreme za pokušaj se određuje na osnovu broja svih takmičara oba pola.
  - Kod vertikalnih skokova letvica se podiže striktno po prethodno utvrđenim visinama.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

● Čl. TP 10 - Pregled borilišta i merenje

- Ispravnost borilišta i sve neophodne sertifikate koji garantuju ispravnost kvalifikovani geodeta dostavlja vlasniku ili rukovodiocu objekta. Sva borilišta moraju da budu u skladu sa svim propisima Svetske Atletike.
- Merenja se vrše overenom čeličnom pantljikom, metarskom trakom ili sličnim mernim uređajem.
- Tačnost mernog aparata potvrđuje nacionalna agencija za mere u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

Čl. TP 11 - Priznavanje rezultata

- Samo rezultati koji su takmičari postigli na zvaničnim takmičenjima mogu biti priznati.
- Ako se takmičenje održava van stadiona u disciplini koja se izvodi na stadionu rezultat se priznaje samo ako je privremeno borilište u skladu sa svim propisima i specifikacijama Svetske Atletike.
- Svi rezultati koji su postignuti u kvalifikacijama, borbi za prvo mesto, u disciplini koja je proglašenja nevažećom, u pojedinačnim disciplinama višeboja smatraće se važećim za potrebe statistike, rekorda, tablica i priznavanja normi.

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 12 - Video snimanje**
  - Na takmičenjima se preporučuje video snimanje kada za to postoje tehničke mogućnosti.
  - Video snimanje treba da pokaže ispravnost rezultata i povrede Pravila.
  - Video snimanje je bitno jer se time podržava uloga Glavnog sudije za video.
  - Glavni sudija za video deluje samoinicijativno ili na zahtev Glavnog ili Šefa sudije na disciplini.
  - Ukoliko uoči prekršaj o tome će obavestiti Glavnog sudiju sa discipline.
  - Isto tako će proveriti sve prijavljene prekršaje od strane sudija u polju i po potrebi doneti odgovarajuću odluku

OPŠTE ODREDBE (čl. TP 1-13)

- **Čl. TP 13 - Bodovanje**
  - Na takmičenjima se plasman može odrediti na osnovu broja osvojenih bodova.
  - Za međunarodna takmičenja sistem bodovanja se određuje Propozicijama uz saglasnost svih zemalja članica.
  - Na takmičenjima nižeg ranga način bodovanja se određuje Propozicijama.

ZADACI

- Pročitati obrađene teme u Pravilima.
- Uraditi mini test.
- Napisati sva pitanja i nejasnoće i dostaviti ih u učionicu ili tokom online konsultacija.

ZADACI NISU OBAVEZNI ALI SE PREPORUČUJE DA SE ISPUNE RADI LAKŠEG SAVLADAVANJA GRADIVA.

Ukoliko imate bilo koje pitanje
ili predloge iste možete okačiti
u učioniku ili poslati na mail
ristov@serbia-athletics.org.rs

ŽELIM VAM USPEŠAN POČETAK KURSA !!!